

Achtergrondinformatie – Mijn werkstuk

Hoe krijg je auteursrecht?

Auteursrecht krijg je als je de maker bent van een oorspronkelijk (origineel) werk van letterkunde, wetenschap of kunst. Dat geldt voor iedere originele tekst, foto, tekening, muziek, beeld, video of welke andere kunstvorm dan ook. Dit recht ontstaat vanzelf. Je hoeft het nergens aan te vragen of te registreren. Als iemand thuis achter zijn bureau een originele tekening maakt, heeft hij daar dus automatisch het auteursrecht op. Oorspronkelijk of origineel wil zeggen dat jij als maker je eigen stempel op het werk hebt gedrukt, het zijn jouw woorden, jouw eigen creatieve keuzes-. Om de buitenwereld te laten weten dat jij de maker van het werk bent (en dus de auteursrechthebbende), is het verstandig om bij of op je werk je naam en de datum waarop je het werk hebt gemaakt te vermelden. Je kunt de © van copyright bij je werk zetten, gevolgd door het jaartal en je naam. Bijvoorbeeld “© 2016 Alexander de Leeuw”. Daarmee geef je aan dat jij de rechthebbende bent en dat je daar ook waarde aan hecht. Iemand kan door deze copyright notice ook snel zien aan wie hij toestemming moet vragen.

Ideeën zijn vrij

Natuurlijk moet je ook als je de tekst van iemand anders gaat herschrijven, eerst toestemming vragen aan de schrijver van het origineel. Net als anderen bij jou moeten doen als jij een verhaal hebt geschreven. Als je alleen maar een idee uit een andere tekst hebt opgedaan om een eigen verhaal te schrijven, hoef je geen toestemming te vragen. Op een idee heeft niemand auteursrecht. Zo kan iedereen het idee hebben om een boek over hetzelfde onderwerp te schrijven. Iedereen zal dat op zijn eigen manier, in zijn eigen woorden doen. Het auteursrecht beschermt die eigen manier en die eigen woorden, niet het onderwerp van het boek of het idee om ergens iets over te gaan schrijven.

Mediawijsheid

Hoe lang heb je auteursrecht?

Het auteursrecht op een werk eindigt 70 jaar na de dood van de maker. Daarom mag je zoveel klassieke muziek vrij gebruiken. Het is namelijk al veel langer dan 70 jaar geleden dat bijvoorbeeld Mozart of Bach zijn overleden. Auteursrecht kun je ook erven. Als de auteur het auteursrecht tijdens zijn leven niet heeft overgedragen, krijgen de erfgenamen automatisch het auteursrecht voor de duur van het auteursrecht. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de verhalen van Annie M.G. Schmidt gedurende 70 jaar na het jaar van haar overlijden in 1995, dus tot en met 2065.

Persoonlijkheidsrechten

Wanneer iemand jouw toestemming heeft om jouw verhaal te publiceren, moet hij nog steeds jouw naam bij de tekst schrijven, tenzij jij iets anders hebt afgesproken (als je bijvoorbeeld juist anoniem wilt blijven). Hij mag ook niet zomaar de tekst aanpassen. Dit zijn jouw persoonlijkheidsrechten. Als iemand een tekst van een ander overneemt voor zijn eigen verhaal, zonder de naam van de echte schrijver te noemen, dan heet dat plagiaat.

Wat mag je doen met het werk van anderen?

Leerkrachten denken vaak dat zij heel vaak inbreuk op het auteursrecht maken. Dat is meestal niet terecht. Het auteursrecht houdt ook rekening met de gebruiker, zeker voor het onderwijs. Iets vertellen, tonen of laten horen in de klas is toegestaan. Kopietjes maken van korte gedeeltes of artikelen is doorgaans door de school met organisaties van rechthebbenden geregeld.

Een stukje tekst uit een boek overnemen om jouw werk duidelijker te maken, dat mag! Dit stukje tekst heet een 'citaat'. Korte citaten voor een artikel, scriptie of werkstuk mogen worden gebruikt zonder toestemming te vragen. Voorwaarde is dat de bron en de naam van de auteur erbij vermeld worden. Er mag alleen geciteerd worden uit werken die al gepubliceerd zijn. Daarnaast mag je alleen citeren als dit nodig is ter verduidelijking. Het moet dus inhoudelijk relevant zijn. Je mag niet meer overnemen dan nodig is ter verduidelijking en ook niet iets louter ter verfraaiing opnemen. Daarnaast moet een citaat altijd correct zijn. Dat betekent dat je het letterlijk moet overnemen. Je mag er geen wijziging in aanbrengen en het citaat ook

Mediawijsheid

niet uit zijn context halen. Als een leerling dit niet helemaal correct toepast in een werkstuk dat binnen de school blijft is er natuurlijk ook niets aan de hand, maar hij moet wel weten dat er problemen kunnen ontstaan als het verder wordt verspreid via internet en dat geldt natuurlijk ook als de school dat doet. Dat dit geen verzonnen voorbeeld is, blijkt uit een [arrest van het Europese Hof](#) over een Duitse school die een werkstuk op de website had geplaatst, waarin inbreuk op het auteursrecht op een foto was gemaakt.

Bronnen

In dit document staat achtergrondinformatie over auteursrecht. Deze informatie kun je gebruiken voor eigen kennisbasis, of om eventuele vragen van de leerlingen te kunnen beantwoorden. De informatie is afkomstig van www.auteursrecht.nl, en het is een samenvatting van de informatie over auteursrecht, die relevant is voor de lespraktijk.

Meer informatie over auteursrecht?

Wil je meer weten over auteursrecht kun je terecht op de volgende websites:

- *Algemene informatie over auteursrecht geschikt voor kinderen is beschikbaar op www.auteursrechtvoorjou.nl, waar ook een instructief filmpje over “auteursrecht in twee minuten” is opgenomen.*
- *Voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal in het onderwijs is er speciaal voor leerkrachten de website: www.onderwijsenauteursrecht.nl, waar je snel kunt vinden welke regelingen er zijn getroffen voor gebruik in het onderwijs.*